

Willem Jan Holsboer

Willem Jan Holsboer (*Zutphen, 23 augustus 1834 – †Bad Schinznach, 8 juni 1898) mag in Zutphen zo goed als onbekend zijn – hier is zelfs geen straat naar hem vernoemd – in het Zwitserse Davos is dat anders: daar is een Holsboerweg, is op het station te zijner ere een plaquette aangebracht en kun je in een trein stappen die zijn naam draagt.

Willem Jan Holsboer is de derde van acht kinderen. Zijn vader bezit een wolweverij in Zutphen en is burgemeester van achtereenvolgens Dinxperlo en Winterswijk. Al op veertienjarige leeftijd gaat Willem Jan naar zee; de scheepsjongen klimt op tot kapitein. Maar hij ruilt zijn avontuurlijke bestaan op zee – zo overleeft hij een muerterij – in voor een rustiger baan aan wal. Hij brengt het tot mededirecteur van de Londense vestiging van De Twentsche Bank. Daar leert hij Margaret Newell Jones kennen, met wie hij op 5 april 1865 trouwt. Hij is dan 30, zij 18. Het huwelijk is geen lang leven beschoren. Willem Jan geeft zijn baan op om met Margaret naar Davos te gaan, waar zij hoopt te herstellen van een ernstige longziekte. Maar vijf maanden na aankomst overlijdt zij, op 21 oktober 1867.

Met de arts Alexander Spengler richt Holsboer in 1868 de firma *Curanstalt Spengler-Holsboer* op om een kuurhotel te exploiteren. In dat jaar hertrouwt hij. Met Ursula Büsch zal hij zeven kinderen krijgen. Hij is maatschappelijk zeer actief: hij spant zich in voor de aanleg van waterleiding, de bouw van een gasfabriek en een elektriciteitscentrale. Maar Holsboer zal in Davos en omgeving vooral bekend worden als *Gründer der Rhätische Bahn*. In 1886 komt hij met een plan voor een spoorlijn tussen Landquart en Davos, die de hotels en kuuroorden beter bereikbaar moet maken. Als oud-bankdirecteur weet hij geldschieters voor dit project te interesseren, en twee jaar later wordt de *Gesellschaft Schmalspurbahn Landquart-Davos* opgericht, de voorloper

Willem Jan Holsboer. (Heimatumuseum Davos)

van de Rhätische Bahn, die al meer dan een eeuw het treinverkeer verzorgt in het kanton Graubünden. Al op 20 juli 1890 rijdt de eerste trein.

Gezien het hoogteverschil dat overwonnen moet worden tussen beide plaatsen ligt een tandradbaan voor de hand. Maar Holsboer kiest voor een ‘gewone’ adhesielijn met een *Spitzkehre* (keerpunt). Daar zijn ze hem in Graubünden nog steeds dankbaar voor, want de snelheid van een tandradtrein is beperkt tot dertig kilometer per uur, terwijl de nieuwe Allegra-treinen drie keer zo hard gaan, waaronder treinstel 3501: de *Willem Jan Holsboer*.

(Han Koolhof)

Bron/Literatuur

- J. Ferdmann, *Willem Jan Holsboer 1834-1898*, Davos 1934.
- Rhätische Bahn: <http://www.rhb.ch>.